

Postbus 778
2300 AT Leiden
info@vrouwenrecht.nl
www.vrouwenrecht.nl

Aan de leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer

Per email

Leiden, 30 januari 2023

Onderwerp: Commissiedebat Strafrechtelijke onderwerpen d.d. 2 februari 2023 over o.a.
de wenselijkheid van aparte strafbaarstelling van psychisch geweld

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

De Vereniging voor Vrouw en Recht 'Clara Wichmann' (hierna: VVR) heeft kennisgenomen van de beleidsreactie op het onderzoeksrapport *Naar een aparte strafbaarstelling van psychisch geweld? Voor- en tegenargumenten* van de Open Universiteit en de Avans Hogeschool. Deze reactie staat geagendeerd voor het Commissiedebat Strafrechtelijke onderwerpen d.d. 2 februari a.s. De VVR brengt voor dit aanstaande overleg graag het volgende onder uw aandacht.

De VVR onderschrijft de inbreng die het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) op 20 januari jl. aan uw commissie zond. De VVR is met het College van mening dat Nederland op dit moment niet voldoet aan de vereisten van artikel 33 van het Verdrag van Istanbul en dat een strafbaarstelling van psychisch geweld daarvoor de meest passende remedie is.

Verder is de VVR, evenals het College, van mening dat het huidige wettelijke kader niet sluitend is en dat psychisch geweld mede als gevolg daarvan niet effectief kan worden vervolgd en bestraft. De VVR wijst uw commissie daarbij op het volgende. Met name het patroon van gedragingen dat wordt omschreven als 'intieme terreur' of 'dwingende controle' (ook bekend onder de Engelse benaming coercive control) valt niet goed onder bestaande strafbepalingen te brengen. In de praktijk worden daarom vaak één of enkele incidenten, die als bedreiging of eenvoudige mishandeling gekwalificeerd kunnen worden, uit het patroon gelicht, waarna de zaak door politie, OM en/of hulpverlening aan de hand van die incidenten beoordeeld wordt. Dit doet geen recht aan het structurele en patroonmatige karakter van deze vorm van huiselijk geweld en leidt ertoe dat de ernst ervan wordt onderschat. Bovendien kunnen slachtoffers die geen evident strafbaar feit kunnen destilleren uit het patroon van controlerend en isolerend gedrag waar zij mee te maken hebben, nergens terecht.

De VVR brengt onder de aandacht van uw commissie dat uit onderzoek blijkt dat dwingende controle tijdens de relatie vaak *niet* gepaard gaat met fysiek geweld. In een

groot deel van de gevallen van (poging tot) partnerdoding was er eerder *wel* sprake van dwingende controle.¹ Tijdig signaleren en bestrijden van deze vorm van geweld is van groot belang om femicide te voorkomen. Naar mening van de VVR kan een strafbaarstelling van psychisch geweld daaraan bijdragen. De VVR pleit ervoor om in navolging van Engeland deze strafbaarstelling te richten op dwingende controle. Veel van de bedenkingen uit het onderzoeksrapport tegen strafbaarstelling van psychisch geweld worden naar mening van de VVR ondervangen wanneer ervoor wordt gekozen om specifiek dat patroon van gedragingen strafbaar te stellen.

De VVR wijst erop dat zelfs al van een voornemen tot strafbaarstelling van dwingende controle een signaal uit gaat naar rechters, advocaten en andere stakeholders in het personen- en familierecht. Zij zullen net als de wetgever deze vorm van huiselijk geweld serieus moeten nemen, als het als een strafbaar vergrijp gedefinieerd wordt.

De VVR is van mening dat een dergelijke strafbaarstelling een belangrijk hulpmiddel is in de bestrijding van huiselijk geweld en roept uw commissie op hierop in te zetten.

Hoogachtend,

namens de Vereniging voor Vrouw en Recht 'Clara Wichmann'

mr. drs. A.G. Hendriks
bestuurslid

¹ Johnson, H., Eriksson, L., Mazerolle, P., & Wortley, R. (2019). Intimate Femicide: The Role of Coercive Control. *Feminist Criminology*, 14(1), 3–23. <https://doi.org/10.1177/1557085117701574>